

EL MICALET GALACTIC

Moby Dick

Herman Melville

Adaptació de Jesús Cortés. Dibuixos de Bauxi

Bauxi 2003

1
El viatge

Digueu-me Ismael.

Fa uns anys, tenint poc o res a fer a terra i amb les butxaques mig escurades, vaig pensar embarcar per descobrir els mars i els oceans del món. I fou una bona idea perquè, des d'aleshores, aquesta és la millor manera que tinc de traure'm del cos la tristor i el defici que em provoca la vida a terra ferma. Tanmateix, no penseu que en aquests viatges m'embarque com a passatger. Per a viatjar com a passatger en un vaixell cal tenir bons diners, i no és el meu cas. Per descomptat, tampoc no m'embarque com a comodor, capità o cuiner, ja que mai no ha estat la

meua intenció guanyar-me la glòria i la distinció que comporten aquesta classe de càrrecs.

Res d'això. Quan m'embarque sempre ho faig com un senzill mariner, d'aquests que igual es troben al castell de proa com al cim dels mastelers. És veritat que en aquestes condicions no paren de donar-te ordres, i tan prompte et trobes saltant per les vergues com agranant les cobertes, o ocupat amb el poal del quitrà. Amb el pas del temps, però, t'hi acostumes. Jo ho faig, i, a més, em paguen per la molèstia, cosa que no es pot dir d'aquells que s'embarquen com a passatgers. Els passatgers han de pagar. I entre pagar i que li paguen a un hi ha una gran diferència.

Tot seguit parlaré d'un d'aquests viatges, d'un en especial, d'aquell en què vaig decidir embarcar-me en una expedició balenera. Però no penseu tampoc que en aquesta aventura que estic a punt de lliurar-vos em vaig convertir en tot un mestre en la caça de balenes, o en l'heroi involuntari de res. Com he dit, quan m'embarque en aquests viatges per mar sempre ho faig com un mariner més, i, en aquest sentit, l'expedició balenera no va ser diferent.

És per això que no crec que els meus actes a bord siguin mereixedors d'una rellevància especial. I és per això mateix que em limitaré a contar-vos la història com l'humil testimoni que d'ella vaig ser, el testimoni d'una extraordinària travessia que no oblidaré mai.

Ara, sense perdre més temps, començaré. M'esperava, com us he dit, una expedició balenera. La decisió ja estava presa. La veritat és que no sabia com explicar per què vaig prendre una decisió així, però allò ben cert és que els grans cetacis, les monstruoses balenes i els misteris que les envoltaven, sempre havien despertat en mi una gran curiositat. De manera que, amb la caça de balenes clavada al cap, un bon dia em vaig penjar al coll el meu sac de mariner i vaig eixir cap a Nantucket. Havia decidit que seria des de la vella Nantucket des d'on salparia en un vaixell balener, perquè aquesta antiga illa era rica en històries i llegendes que sempre m'havien fascinat. En ella deien que es va trobar la primera balena morta d'Amèrica, i d'ella es deia també que van salpar per primera vegada els aborígens d'aquestes terres, els indis pelloja, a la caça de la balena.

Així doncs, amb el cor net, i delerós de viure noves experiències, vaig mamprendre el viatge, potser deixant-me arrossegar per un desig que ni tan sols a hores d'ara sóc capaç d'explicar.

Cap contratemps em va eixir al pas fins que vaig arribar al costaner New Bedford. Era una nit de dissabte del mes de desembre, i el primer que em van dir quan vaig preguntar al port fou que cap paquebot salparia cap a Nantucket fins el dilluns següent. Vaig restar molt decebut. Perdre un dia i dues nits a New Bedford no entrava dins dels meus plans. És clar

que New Bedford també vivia del negoci de la pesca de les balenes, i l'endemà mateix podria haver-me embarcat en qualsevol de les nombroses expedicions que salpaven mar endins. Però no ho vaig fer. Estava ben decidit a embarcar en un vaixell de Nantucket, i res no em faria canviar d'opinió. De manera que, amb un dia i dues nits per davant, vaig creure que allò més convenient que podia fer era preocupar-me d'on podria menjar i dormir fins a reprendre el viatge. I d'això em vaig ocupar.

A poc a poc em vaig endinsar pels carrers deserts del raval proper als molls en què em trobava. La nit era fosca i molt freda, i a les butxaques tan sols duia unes monedes de plata. Després de passar per davant de diversos hostals, a primera vista massa luxosos per a mi, vaig topar amb un altre d'aspecte envellit que em va semblar perfecte per a rebre allotjament i un bon plat de calent. Dins de l'hostal tot just es veia una claror esmoreïda. Fora, dalt de la porta d'entrada, el vent balancejava una fusta corcada que xerricava com si estiguera ferida per la misèria. En ella, pintat de blanc, es podia veure un doll d'aigua, per davall del qual es podia llegir: «Hostal del Brollador. Peter Coffin». Sens dubte, vaig pensar, el *brollador* es referia al forat que tenien les balenes al seu llom. Però, Coffin?, Peter Coffin? El cognom de l'hostaler em cridà l'atenció. *Coffin* tenia un significat que no em resultava gens atractiu. *Coffin* volia

dir *taiit*, cosa que, en una situació com la meua, no ajudava precisament a donar ànim. No obstant això, vaig recordar que aquest cognom era molt corrent a Nantucket, i vaig donar per fet que l'hostaler devia haver vingut d'allà.

En qualsevol cas, el fred de la nit i els meus peus congelats no van deixar que m'ho pensara massa i, sense fer cas de mals presagis, em vaig decidir a veure quina classe de lloc era aquest Hostal del Brollador. I vaig entrar-hi.

2

L'arponer misteriós

El vestíbul de l'hostal era ample i ombrívol. Les parets eren de fusta vella i d'elles penjaven dards, arpons rovellats, i maces com les que feien servir els caníbals salvatges per a esclafar caps. Algunes fins i tot mostraven encara flocs de cabells humans, la visió dels quals em va provocar un inesperat estremiment.

Tot deixant enrere aquells trofeus tan macabres, vaig travessar un corredor d'arcs baixos i vaig entrar en el bar de l'hostal. Cap a l'esquerra hi havia taules i bancs ocupats per mariners. A la dreta, presidit per una majestuosa mandíbula de balena, es trobava el taulell. Un home eixugava gots al darrere i em vaig

dirigir cap a ell. N'era el patró. Quan li vaig dir que volia una habitació per a passar un parell de nits, la seua resposta va ser d'allò més descoratjadora: no hi havia cap llit disponible a tot l'hostal.

—Però, espere —va afegir, retornant-me les esperances—. Té cap inconvenient a compartir llit amb un arponer?

—Si li sóc sincer —vaig dir— m'estime més dormir sol, però en una nit tan freda i en una ciutat desconeguda crec que les meues preferències manquen d'importància.

—Ja m'ho imaginava —va dir el patró—. Vol sopar? El sopar estarà de seguida.

Per descomptat, vaig acceptar l'oferiment, i tot seguit vaig ocupar una taula en una peça veïna al saló del bar. Alguns dels mariners que havia vist al saló van fer el mateix. Em vaig preguntar si cap d'ells seria l'arponer amb el qual passaria la nit, i mentre m'empassava una deliciosa carn amb creïlles i mandonguilles li ho vaig preguntar al patró. Em va contestar que no.

—I no ve a sopar? —vaig insistir.

—Oh, no —contestà—, aquest arponer és un mascle de pell fosca que no menja mandonguilles. Ell tan sols menja carn, i li agrada ben crua.

Allò de la *pell fosca* no em va sorprendre gens. La pell dels mariners podia ser fosca de naixement, o tornar-se així per l'efecte del sol i dels viatges per

mar. En qualsevol cas, el color de la pell era una cosa que per a mi no tenia importància. Un home podia ser ben honrat amb qualsevol classe de pell. En canvi, allò de la carn crua no em va sonar gens bé. Quin mariner s'estimaria més una carn crua a un bon sopar calent com el que ens havien servit?

Després de sopar vam tornar al saló del bar i, sense saber què fer, vaig passar una llarga estona araconat mentre remugava l'assumpte de l'arponer. Mentrestant, hi va arribar la tripulació d'un balener que acabava de fer un viatge de tres anys. L'Hostal del Brollador era el primer lloc al qual entraven els mariners, i bé que ho van celebrar fent xivarri i emborratxant-se fins quasi caure redons.

Molt més tard, quan la tripulació se n'anà, el silenci tornà a apoderar-se del saló. De tant en tant hi entraven alguns hostes que de seguida pujaven a les seues habitacions. Del meu arponer, però, no hi havia ni rastre, cosa que començà a inquietar-me.

—Senyor Coffin —li vaig preguntar—, sempre torna tan tard el meu company d'habitació?

—No —va dir—, per regla general es gita prompte i és molt matiner. Però crec que aquesta nit ha eixit a vendre, i segurament encara no ha pogut desfer-se del seu cap.

—Del seu cap? Fa broma? Vol dir que aquest arponer fa per vendre el seu cap per tot New Bedford?

—Això mateix.

–Però, què diu ara! Maleït cap! No entenc res.

–Si l’arponer l’escoltara parlar malament del seu cap de segur que li aplanaria les costures.

–De veritat? Doncs, aleshores potser hauria de vigilar que no fóra jo qui li trencara primer el cap que pretén vendre.

–No –somriugué el patró–, si el cap ja és trencat.

–Trencat?

–És clar, per això no el pot vendre.

–Déu sant! –vaig exclamar–, però, amb qui dimonis pretén que em clave al llit?

Amb tota la tranquil·litat, el patró respongué:

–L’arponer acaba d’arribar dels Mars del Sud, d’on ha dut caps embalsamats de Nova Zelanda. La gent, ja se sap, compra qualsevol cosa que vinga de terres llunyanes. L’arponer els ha venuts tots, llevat del trencat, que és el que vol vendre aquesta nit. Ho podria fer demà, però demà és diumenge i li vaig dir que no estaria bé vendre caps humans el dia que la gent va a l’església.

–Mare de Déu! Quin misteri! –vaig bufar–. Però aquest arponer no deu ser perillós, veritat?

–És bon pagador i mai no ha donat problemes. No es preocupe de res.

Més tranquil, vaig acompanyar el patró fins a la meua habitació. El llit era molt gran i això m’agradà. L’habitació, però, no era gens luxosa. Hi havia el llit, una taula, una prestatgeria, les parets nues... En un

racó vaig veure el sac de mariner de l'arponer, un paquet d'hams en un prestatge, i un llarg arpó recolzat sobre el capçal del llit. Per descomptat no vaig tocar res. Ràpidament em vaig despullar i em vaig gitar, ben decidit a passar la nit de la millor manera possible.

Malauradament, durant una bona estona vaig pegar voltes i més voltes sense poder adormir-me. I quan, per fi, la son començà a tancar-me els ulls, el soroll d'uns passos al corredor em retornà a la realitat.

La porta de l'habitació es va obrir de sobte. El misteriós arponer que venia caps humans acabava d'arribar-hi. Jo, incapaç de moure un dit, vaig romandre quiet al llit. L'arponer, amb una espelma en una mà i el cap de Nova Zelanda en l'altra, no s'adonà de la meua presència. Quan va tancar la porta deixà espelma i cap en un prestatge i començà a despullar-se. Aleshores, més que quiet, em vaig quedar espatarrat. La claror insignificant que desprenia l'espelma fou suficient per a oferir-me la visió més esborronadora que havia vist mai. L'arponer, efectivament, era de pell fosca, però el seu rostre i tot el seu cos eren plens de quadrats obscurs que, tot d'una, em feren pensar en baralles i en ferides que algun metge devia haver curat amb un bon grapat d'esperadraps. Però no, no es tractava d'això. I tant que no! Quan em vaig fixar amb més atenció ho vaig descobrir: eren tatuatges! Els braços, les cames, l'esquena, el pit... Tota la pell de l'arponer era plena de tatuatges

de color negre. Tanmateix, la meua sorpresa va ser encara més gran ja que, quan l'arponer es va traure el barret de castor que duia posat, vaig veure que estava del tot pelat, calb com una calavera. De l'esglai, vaig estar a punt d'arrancar a córrer.

Però això no fou tot. Quan ja estava a punt de gitar-se, l'arponer guardà el cap embalsamat dins del seu sac, i en va traure un *tomahawk*, una destrat índia! I aquesta, sorprenentment, tant es podia fer servir d'arma com de pipa de fumar. Déu sant!, més que no fent pipades, a l'acte em vaig veure amb una destralada entre cella i cella. I encara em veia amb el cap obert quan, de sobte, l'arponer es llançà d'un bot al llit. Sense poder-ho evitar se'm va escapar un crit horripilant.

Tan sols en aquell moment s'adonà l'arponer de la meua presència, i quan començà a palpar-me vaig fugir del llit com un esperitat.

—Qui dimonis tu? —digué tot seguit.

Ni m'eixia la veu mentre li quequejava que no se m'acostara.

—Jo no entendre. Tu maleït. Jo matar.

La destrat començà a fer voltes mentre el caníbal baixava del llit a poc a poc.

—Coffin! —vaig cridar—, Peter Coffin! Desperte's! Auxili!

L'ombra del caníbal estava a punt de caure sobre mi quan el patró, amb una espelma a la mà, va obrir la porta.

—No tinga por, home! —em digué, tot somrient—. Queequeg no li tocarà un pèl del cap.

—Per què no m’ha dit que l’arponer era un caníbal?

—Però, no li havia dit que anava venent caps i que tan sols menjava carn crua?

Jo no sabia què dir. El patró tenia raó. Ell m’ho havia dit, això, però, com que algun dia m’he de morir, que ni se m’havia passat pel cap que el meu company d’habitació poguera ser un caníbal salvatge.

—Vinga, a dormir! —digué el patró—. Queequeg, tu entendre mi. El xicot dormir tu. Entendre tu?

—Jo entendre molt —contestà l’arponer, i tot seguit se’n tornà al llit, i m’oferí mitja banda lliure amb un gest tan amable que em deixà desconcertat.

—Gràcies —li vaig dir.

—Jo, Queequeg. I tu?

—Jo, Ismael.

—Bé, Ismael. Dormir, ara.

Per uns instants em vaig sentir ridícul. Havia fet massa rebombori per no res. Al cap i a la fi, vaig pensar, l’arponer, amb els seus tatuatges i tot, era un ésser humà igual que jo, i potser tenia tants motius de tenir por de mi com jo d’ell. De manera que, per la meua part, l’incident ja estava oblidat. Tan oblidat que em vaig adormir de seguida. I, amb el cor a la mà, puc dir que aquella nit vaig dormir com un àngel.